

Uchwała Nr SO-09/0952/270/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 15 grudnia 2023 roku

w sprawie: **wyrażenia opinii o projekcie uchwały budżetowej Gminy Czempień na 2024 rok.**

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z 4 września 2023 r. w osobach:

Przewodniczący: Zdzisław Drost

Członkowie: Małgorzata Lisowska
                          Małgorzata Okrent

działając na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325) w związku z art. 238 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 ze zmianami) wyraża o przedłożonym przez Burmistrza **projekcie uchwały budżetowej Gminy Czempień na 2024 rok**

opinię pozytywną.

UZASADNIENIE

I.

Burmistrz Gminy Czempień przedstawił Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Poznaniu projekt uchwały budżetowej gminy na 2024 rok celem zaopiniowania. Wraz z projektem przedłożone zostało uzasadnienie do projektu uchwały budżetowej oraz materiały informacyjne.

Rada Miejska w Czempiniu uchwałą Nr XLIX/281/10 z dnia 29 czerwca 2010 r. określiła tryb prac nad projektem uchwały budżetowej Gminy Czempień. Szczegółowość projektu, uzasadnienie oraz materiały informacyjne załączone do projektu odpowiadają wymogom określonym w/w uchwałą.

Projekt budżetu opracowany został w pełnej szczegółowości do paragrafów włącznie, z zastosowaniem klasyfikacji budżetowej, określonej w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 513 ze zmianami).

II.

Poczynione przez Skład Orzekający ustalenia wskazują, że opracowany przez Burmistrza projekt budżetu gminy na 2024 rok przewiduje:

- dochody w kwocie 81.720.691,12 zł (z podziałem na dochody bieżące w kwocie 55.897.455,00 zł i majątkowe w kwocie 25.823.236,12 zł),
- wydatki w kwocie 89,572.864,67 zł (z podziałem na wydatki bieżące w kwocie 54.844.140,14 zł i majątkowe w kwocie 34.728.724,53 zł).

Proponowane w projekcie budżetu dochody bieżące są wyższe od planowanych wydatków bieżących o kwotę 1.053.314,86 zł, a zatem spełniony zostanie wymóg wynikający z przepisu art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Według założeń projektu budżet gminy na 2024 r. ma być budżetem niezrównoważonym, zakładającym deficyt budżetu w kwocie 7.852.173,55 zł, który zostanie sfinansowany przychodami z tytułu sprzedaży innych papierów wartościowych (§ 3 projektu uchwały).

Projekt przewiduje przychody budżetu w kwocie 12.543.854,00 zł, w tym z tytułu sprzedaży innych papierów wartościowych w kwocie 7.900.000,00 zł (§ 931), przychody z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 1.403.854,00 zł (§ 903), z tytułu wolnych środków w kwocie 1.240.000,00 zł (§ 950) oraz przychody ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych w kwocie 2.000.000,00 zł (§ 951). Rozchody budżetu zaplanowano w kwocie 4.691.680,45 zł – w tym wykup innych papierów wartościowych w kwocie – 2.000.000,00 zł (§ 982), udzielane kredyty i pożyczki w kwocie – 2.000.000,00 zł (§ 991) oraz z tytułu spłat otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów – 691.680,45 zł (§ 992).

Powyższe znajduje odzwierciedlenie, zgodnie z postanowieniem § 3, w załączniku Nr 4 projektu budżetu na 2024 rok.

Z bilansu z wykonania budżetu za 2022 rok oraz ze sprawozdania budżetowego Rb- NDS za III kw. 2023 r. wynika, że Jednostka wypracowała wolne środki w kwocie 5.917.577,54 zł (w tym przychody z niewykorzystanych środków(...)- § 905 w kwocie 207.400,10 zł i przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy (...)- § 906 w kwocie 2.175.683,82 zł). Z uchwały budżetowej na 2023r. (wg stanu na dzień wydania opinii) wynika, że Jednostka zaangażowała w budżecie roku 2023 przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 207.400,10 zł, przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 2.175.683,82 zł, oraz wolne środki w kwocie 1.244.638,68 zł, zatem do dyspozycji na 2024 rok Gmina posiada wolne środki w kwocie 2.289.854,94 zł.

W ocenie Składu Orzekającego projekt budżetu Gminy po stronie dochodów obejmuje podstawowe źródła dochodów własnych, a przede wszystkim dochody z tytułu pobieranych podatków i opłat lokalnych, a także dochody pochodzące z gospodarki majątkiem gminy. Z analizy przedłożonych materiałów wynika, że zaplanowane kwoty subwencji: w tym części oświatowej, wyrównawczej i równoważącej oraz udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych przyjęto w wielkościach ustalonych przez Ministra Finansów w piśmie ST3/4750/19/2023 z dnia 13 października 2023 r.

Planowane z budżetu państwa dotacje celowe na realizację zadań ustawowo zleconych gminom zostały ujęte prawidłowo, tak po stronie dochodów jak i kierunków ich przeznaczenia. W ramach planowanych wydatków zabezpieczono realizację zadań własnych gminy.

Zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Czempin realizuje Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT” z siedzibą w Czempiniu.

W ramach proponowanych wydatków w projekcie nie przewidziano środków w zakresie wydatków na PFRON (§ 4140). Burmistrz w uzasadnieniu do projektu uchwały budżetowej (str. 89) zawarł następującą informację: *„W wydatkach nie przewidziano środków w zakresie wydatków na PFRON (§ 414), ponieważ w każdej jednostce organizacyjnej Gminy wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest spełniony”*.

W załączniku Nr 2 „Wydatki ” zaplanowano m.in.:

- wydatki z tytułu dotacji celowej na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących (§ 2710) w kwocie 326.444,00 zł (rozd. 60001) oraz w kwocie 46.440,00 zł (rozd. 80113), w kwocie 3.478,00 zł (rozd. 85311).
- z tytułu dotacji celowej przekazanej z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (§ 2720) w kwocie 15.000,00 zł (rozd. 92120).
- z tytułu dotacji celowej na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (§ 6300) w kwocie 20.000,00 zł (rozd. 60002).
- z tytułu dotacji celowej przekazanej z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych (§ 6570) w kwocie 2.118.499,14 zł (rozd. 92120).

Skład Orzekający przypomina o konieczności podjęcia stosownych uchwał przed przekazaniem środków na powyższe cele.

W dochodach (załącznik Nr 1) w dz. 801 rozdz. 80104 „Przedszkola” § 2030 „Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)” przyjęto kwotę 470.000,00 zł, pomimo braku zawiadomienia dysponenta o wysokości dotacji. W „Uzasadnieniu” do projektu na str. 51 zawarto jednak informację o sposobie jej wyliczenia – „*roczna kwota dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań wychowania przedszkolnego zaplanowana na bazie danych roku 2022, uaktualnienie nastąpi w 2023 roku po otrzymaniu zawiadomienia o ostatecznej kwocie dotacji*”.

W budżecie zostały utworzone rezerwy: ogólna oraz celowa z przeznaczeniem na nieprzewidziane wydatki związane z oświatą, na nieprzewidziane wydatki majątkowe oraz z przeznaczeniem na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego (§ 5 uchwały oraz załącznik Nr 2), której kwoty mieszczą się w wielkościach określonych w przepisie art. 222 ust. 1 i 3 ustawy finansach publicznych oraz są zgodne z wymaganiami art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. , poz. 122).

Zdaniem Składu Orzekającego szczegółowość projektowanego budżetu i wyrażone w projekcie uchwały budżetowej zapisy spełniają wymogi przepisów ustawy o finansach publicznych, a zawarte upoważnienia dla Burmistrza zgodne są z ustawą o samorządzie gminnym oraz ustawą o finansach publicznych i nie budzą zastrzeżeń.

III.

Ponadto Skład Orzekający wskazuje na następujące uchybienia i nieprawidłowości występujące w projekcie uchwały budżetowej:

1. W załączniku Nr 13 „Plan dochodów i wydatków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na 2024 r.” wykazano dochody w ogólnej w kwocie 15.179.960,14 zł oraz wydatki w ogólnej kwocie 13.630.646,19 zł (zgodnie z załącznikami Nr 1 „Dochody” i Nr 2 „Wydatki”). Z analizy załącznika wynika, że występują następujące rozbieżności pomiędzy dochodami i wydatkami zaplanowanymi w § 6370 „Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych”:
  - w dochodach w dz.010 rozdz. 01043 § 6370 zaplanowano kwotę 895.261,00 zł na zadanie „Modernizacja stacji uzdatniania wody w Gorzyczkach”, natomiast po stronie wydatków na powyższe zadanie w dz. 010 rozdz. 01043 § 6370 zaplanowano kwotę 984.547,05 zł,
  - w dochodach w dz. 600 rozdz. 60016 § 6370 zaplanowano kwotę 8.930.000,00 zł, w tym na zadanie pn. „Przebudowa ulicy Mickiewicza, Komorowicza i Kiełczewskiego w Czempiniu” w kwocie 4.417.500,00 zł i na zadanie pn. „Przebudowa ul. Czereśniowej, Wiśniowej oraz Sokolniczej w

Czempiniu” w kwocie 4.512.500,00 zł, natomiast w wydatkach w dz.600 rozdz. 60016 § 6370 zaplanowano kwotę 6.961.900,00 zł, w tym na zadanie pn. „Przebudowa ul. Mickiewicza, Komorowicza i Kiełczewskiego w Czempiniu” kwotę 3.917.500,00 zł i na zadanie pn. „Przebudowa ul. Czereśniowej, Wiśniowej oraz Sokolniczej w Czempiniu” kwotę 3.044.400,00 zł.

- w wydatkach w dz. 600 rozdz. 60017 § 6370 zaplanowano kwotę 61.000,00 zł z przeznaczeniem na zadanie pn. „Budowa drogi w Betkowie” natomiast po stronie dochodów na powyższe zadanie nie zaplanowano środków. W odniesieniu do powyższego zadania w „Objaśnieniach przyjętych wartości do Wieloletniej prognozy Finansowej” (str. 4) podano, że *„Budowa drogi w Betkowie realizację zadania planuje się do roku 2025, stąd środki z Polskiego Ładu planuje się tylko na rok 2025 (1.938.000,00 zł), po przeanalizowaniu warunków, na jakich o środki można wystąpić”*. Zaplanowane w § 6370 wydatki (11.501.947,05 zł) są niższe od planowanych dochodów (13.319.761,00 zł) o kwotę 1.817.813,95 zł. W ”Objaśnieniach” nie zawarto informacji w tym zakresie.

2. W „Objaśnieniach przyjętych wartości” do projektu budżetu Gminy Czempień na 2024 rok w tabeli „Dochody” kwotę z podliczenia rozdziału 60013 „Drogi publiczne wojewódzkie” wykazano w wysokości 28.000,00 zł zamiast 2.028.000,00 zł oraz kwotę z podliczenia rozdziału 75011 „Urzędy wojewódzkie” w wysokości 135.901,00 zł zamiast w wysokości 136.901,00 zł.
3. W „Objaśnieniach przyjętych wartości” do projektu budżetu Gminy Czempień na 2024 rok, w części dotyczącej kwoty długu (str.88) podano, że *„Planowane są również wydatki na spłatę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego - kredyty i pożyczki, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy w kwocie 85.336,35 zł (w tym zaciągnięte przed 2019 rokiem 10.000,00 zł i planowane do zaciągnięcia w roku 2023 - 75.336,35 zł)”*. W projekcie budżetu w dz. 010 rozdz. 01043 § 6150 w zaplanowano kwotę 75.336,35 zł, natomiast w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej (poz. 10.7.2.1) zaplanowano kwotę 69.760,00 zł.

Mając na uwadze powyższe Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

**Przewodniczący
Składu Orzekającego**

Zdzisław Drost

Pouczenie: *Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.*